PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/975

od 6. srpnja 2020.

o odobravanju sporazuma i odluka o mjerama za stabilizaciju tržišta u sektoru vina

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 222.,

budući da:

(1) Unija je vodeći svjetski proizvođač vina. U tržišnim godinama od 2014./2015. do 2018./2019. prosječna godišnja proizvodnja vina u Uniji iznosila je 167,6 milijuna hektolitara. Tržišna godina za vino traje od 1. kolovoza do 31. srpnja sljedeće godine. Na Uniju otpada 45 % svjetskih vinogradarskih područja, 65 % svjetske proizvodnje, 60 % svjetske potrošnje te 70 % izvoza u treće zemlje. Najviše vina u Uniji proizvodi se u Italiji, Francuskoj, Španjolskoj, Njemačkoj i Portugalu, padajućim redoslijedom prema obujmu proizvodnje.

(2) Zbog aktualne pandemije bolesti COVID-19 i znatnih ograničenja kretanja ljudi u državama članicama, vinogradari i vinari suočeni su s gospodarskim poremećajima koji su im uzrokovali financijske poteškoće i probleme s likvidnošću.

(3) Širenje bolesti i uvedene mjere ograničavaju dostupnost radne snage i ugrožavaju faze proizvodnje, prerade i prijevoza vinskog grožđa i vina.

(4) Zbog obveznog zatvaranja restorana, hotela i barova te otkazivanja svečanosti i slavlja, kao što su vjenčanja, rođendani i poslovni događaji, u Uniji i u trećim zemljama, na nekoliko je mjeseci stala ugostiteljska djelatnost. Osim toga, odvijanje aktivnosti povezanih s turizmom i vinskim turizmom, kao što su degustacije, sajmovi, izravna prodaja i konzumacija, uvelike je narušeno u većini država članica od ožujka 2020.

(5) Zbog toga su znatno izmijenjeni obrasci potražnje za vinom. Potražnja potrošača preusmjerila se na konzumaciju vina kod kuće. Unatoč povećanju konzumacije određenih vinskih proizvoda kod kuće, to povećanje nije nadoknadilo pad potražnje u ugostiteljstvu.

(6) Zatvaranje restorana i drugih ugostiteljskih objekata dovelo je do smanjenja prometa vinara. U Njemačkoj su vinari u prvom tromjesečju 2020. izgubili 50 % prometa jer nisu prodali svoje proizvode restoranima. Osim toga, prodaja specijaliziranim prodavaonicama vina, koje često stavljaju na tržište vina višeg cjenovnog razreda, smanjila se za 23 %. Prema sektorskim procjenama za cijelu Uniju zatvaranje restorana, barova i hotela koje je započelo sredinom ožujka i potrajalo do kraja svibnja 2020. dovelo je do smanjenja količine prodanog vina za 30 % i pada vrijednosti od 50 % u usporedbi s prodajom prije zatvaranja.

(7) Unatoč nedavnom ublažavanju određenih mjera, uključujući određene mjera ograničenja kretanja, te ponovnom otvaranju restorana i drugih ugostiteljskih objekata, ne očekuje se da će se stanje normalizirati u sljedećih šest mjeseci. Restorani i drugi ugostiteljski objekti morat će poštovati mjere održavanja fizičkog razmaka, kojima se ograničava broj gostiju. Osim toga, u mnogim državama članicama i dalje su na snazi određena ograničenja opsega društvenih okupljanja, uključujući privatne događaje kao što su vjenčanja, na kojima se obično konzumira vino.

(8) Također se ne očekuje da će se svjetski turizam, koji bi prema očekivanjima u drugom tromjesečju 2020. trebao bilježiti pad prometa od 70 %, u sljedećih šest mjeseci oporaviti u dovoljnoj mjeri da se nadoknadi manjak potrošnje u restoranima tijekom razdoblja u kojem su na snazi bila znatna ograničenja kretanja.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

(9) Procjenjuje se da će ukupna potrošnja vina u Uniji u tržišnoj godini 2019./2020. pasti na 108 milijuna hektolitara. Riječ je o ukupnom smanjenju potrošnje za više od 8 % u tržišnoj godini 2019./2020. u usporedbi s prosjekom za posljednjih pet tržišnih godina.

(10) Izvoz u treće zemlje posebno je važan za sektor vina Unije. Vrijednost izvoza u 2019. iznosila je ukupno 12,1 milijardu EUR. Tijekom pandemije bolesti COVID-19 na izvoz su utjecali logistički problemi i smanjenje potrošnje zbog mjera ograničenja kretanja uvedenih i u trećim zemljama. Izbijanje pandemije bolesti COVID-19 u Kini dovelo je do velikog preopterećenja lukâ u toj i drugim zemljama, kao i do potpunog ili djelomičnog otkazivanja plovidbe, zbog čega je kontejnera manje, cijene prijevoza tereta znatno su porasle, a izvoznici su morali odgoditi slanje pošiljki. Osim toga, na izvoz vina iz Unije već je negativno utjecalo povećanje uvoznih carina koje su Sjedinjene Američke Države uvele na uvoz određenih vina iz Unije. Od listopada 2019. Sjedinjene Američke Države, koje su glavno izvozno tržište Unije, uvele su uvozne carine *ad valorem* od 25 % za mirna vina iz Unije.

(11) Općenito, očekuje se da će se izvoz vina iz Unije u treće zemlje smanjiti za 14 % u tržišnoj godini 2019./2020. u usporedbi s prethodnom tržišnom godinom i u usporedbi s prosjekom za posljednjih pet tržišnih godina. U odnosu na svibanj 2019. izvoz francuskih, talijanskih i španjolskih vina u treće zemlje u svibnju 2020. znatno se smanjio: obujam izvoza vina iz Francuske u treće zemlje smanjio se za 33 %, a njegova vrijednost za 55 %; obujam izvoza vina iz Italije u treće zemlje smanjio se za 22 %, a njegova vrijednost za 26 %; dok se obujam izvoza vina iz Španjolske u treće zemlje smanjio za 63 %, a njegova vrijednost za 43 %. Usporedba istih referentnih razdoblja pokazuje da se posebno smanjio izvoz pjenušavih vina. Prema procjenama vinske industrije, u svibnju 2020. obujam izvoza vina Champagne u Sjedinjene Američke Države i Kinu smanjio se za 64 %, a njegova vrijednost za 55 %; obujam izvoza vina Prosecco u treće zemlje smanjio se za 27 %, a njegova vrijednost za 32 %, a obujam i vrijednost izvoza vina Cava u treće zemlje smanjili su se za po 40 %.

(12) Osim toga, zbog iznimne berbe od 174,4 milijuna hektolitara u tržišnoj godini 2018./2019. trenutačno se velika količina vina nalazi u skladištima, zbog čega su početne zalihe u tržišnoj godini 2019./2020. veće za 14 % u odnosu na tržišnu godinu 2018./2019. Neprodano vino morat će se skladištiti.

(13) Zbog navedenih okolnosti ovo se razdoblje može smatrati razdobljem velike tržišne neravnoteže.

(14) Kako bi se u ovom razdoblju velike tržišne neravnoteže vinogradarima i vinarima pomoglo da uspostave ravnotežu, primjereno je privremeno, na šest mjeseci, dopustiti sporazume i odluke poljoprivrednika, udruženja poljoprivrednika, udruženja takvih udruženja, priznatih organizacija proizvođača, njihovih udruženja i priznatih sektorskih organizacija u vezi s uzgojem vinove loze i proizvodnjom vina. Te mjere uključuju: i. transformaciju i preradu; ii. skladištenje; iii. zajedničku promidžbu; iv. zahtjeve kvalitete; te v. privremeno planiranje proizvodnje.

(15) Takvi sporazumi i odluke mogu, primjerice, uključivati: i. preradu vina u druge svrhe, kao što je destilacija vina u alkohol; ii. stvaranje i pronalaženje skladišnih kapaciteta za povećanu količinu vina koju treba uskladištiti; iii. promidžbu potrošnje vina; iv. dogovaranje o zahtjevima kvalitete kojima bi se stavljanje vina na tržište ograničilo na vina koja ispunjavaju te zahtjeve; i v. planiranje mjera za smanjenje količina za buduću berbu.

(16) Svaki sporazum ili odluku trebalo bi privremeno odobriti na šest mjeseci. Predstojeća berba za tržišnu godinu 2020./2021., koja počinje u kolovozu 2020., i razdoblje uoči proslava krajem godine, kad se posebno konzumiraju i izvoze vina i pjenušava vina višeg cjenovnog razreda, razdoblja su u kojima se može očekivati najveći učinak navedenih mjera.

(17) U skladu s člankom 222. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe (EU) br. 1308/2013 sporazumi i odluke odobravaju se ako se njima ne narušava funkcioniranje unutarnjeg tržišta i ako strogo slijede cilj stabilizacije dotičnog sektora. Ti posebni uvjeti isključuju sporazume i odluke koji izravno ili neizravno uzrokuju podjelu tržišta, diskriminaciju na temelju državljanstva ili utvrđivanje cijena. Na sporazume i odluke koji ne ispunjavaju te uvjete ili ih više ne ispunjavaju primjenjuje se članak 101. stavak 1. Ugovora.

(18) Odobrenje predviđeno ovom Uredbom trebalo bi se primjenjivati na cijelom području Unije jer je ozbiljna nestabilnost tržišta zajednička cijeloj Uniji.

(19) Kako bi države članice mogle procijeniti narušavaju li sporazumi i odluke o uzgoju vinove loze i proizvodnji vina funkcioniranje unutarnjeg tržišta i slijede li strogo cilj stabilizacije sektora vina, informacije o sklopljenim sporazumima i donesenim odlukama i o obujmu uzgoja vinove loze i proizvodnje vina te o razdoblju na koje se oni odnose trebalo bi dostaviti nadležnim tijelima, uključujući tijela nadležna za tržišno natjecanje, u državi članici s najvećim udjelom u procijenjenom obujmu uzgoja vinove loze i proizvodnje vina obuhvaćenom tim sporazumima ili odlukama.

(20) Uzimajući u obzir ozbiljnu neravnotežu na tržištu, potrebu da se u obzir uzmu postojeće zalihe vina, pad potrošnje i gubitak izvoznih tržišta te radi oporavka sektora vina u razdoblju ublažavanja ograničenja uvedenih zbog pandemije bolesti COVID-19, uključujući razdoblje do proslava krajem godine i nakon njega, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave.

(21) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju poljoprivrednih tržišta,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Ne dovodeći u pitanje članak 152. stavak 1. točku (a), članak 209. stavak 1. i članak 210. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013, poljoprivrednicima, udruženjima poljoprivrednika, udruženjima takvih udruženja, priznatim organizacijama proizvođača, njihovim udruženjima i priznatim sektorskim organizacijama odobrava se sklapanje sporazuma o uzgoju vinove loze i proizvodnji vina i donošenje zajedničkih odluka o uzgoju vinove loze i proizvodnji vina koje se odnose na transformaciju i preradu, skladištenje, zajedničku promidžbu, zahtjeve kvalitete i privremeno planiranje proizvodnje u razdoblju od šest mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 2.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da sporazumi i odluke iz članka 1. ne narušavaju pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i da strogo slijede cilj stabilizacije sektora vina.

Članak 3.

Zemljopisno područje primjene ovog odobrenja jest područje Unije.

Članak 4.

1. Čim se sklope sporazumi ili donesu odluke iz članka 1., predmetni poljoprivrednici, udruženja poljoprivrednika, udruženja takvih udruženja, priznate organizacije proizvođača, njihova udruženja i priznate sektorske organizacije dužni su dostaviti te sporazume ili odluke nadležnim tijelima države članice s najvećim udjelom u procijenjenom obujmu uzgoja vinove loze i proizvodnje vina obuhvaćenom tim sporazumima ili odlukama, navodeći sljedeće:

(a) procijenjeni obuhvaćeni obujam uzgoja vinove loze i proizvodnje vina;

(b) očekivano razdoblje primjene.

2. Najkasnije 25 dana nakon isteka šestomjesečnog razdoblja iz članka 1. predmetni poljoprivrednici, udruženja poljoprivrednika, udruženja takvih udruženja, priznate organizacije proizvođača, njihova udruženja i priznate sektorske organizacije dužni su obavijestiti nadležna tijela iz stavka 1. ovog članka o stvarnom obujmu uzgoja vinove loze i proizvodnje vina obuhvaćenom tim sporazumima ili odlukama.

3. U skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2017/1185 ([2]) države članice dužne su Komisiji dostaviti sljedeće obavijesti:

(a) najkasnije pet dana nakon isteka svakog jednomjesečnog razdoblja: obavijest o sporazumima i odlukama koji su im dostavljeni u tom razdoblju u skladu sa stavkom 1.;

(b) najkasnije 30 dana nakon isteka šestomjesečnog razdoblja iz članka 1.: pregled sporazuma i odluka koji su se primjenjivali tijekom tog razdoblja.

Članak 5.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 6. srpnja 2020.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1185 od 20. travnja 2017. o utvrđivanju pravila za primjenu uredbi (EU) br. 1307/2013 i (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dostavljanja informacija i dokumenata Komisiji te o izmjeni i stavljanju izvan snage nekoliko uredbi Komisije (SL L 171, 4.7.2017., str. 113.).